

ként maradhatott fenn, illetve alakulhatott ki a védelemre érdemes tájrészlet, ökoszisztéma a tájgazdálkodás során. Ezért minden helyszínen megismerték a résztvevők a hely történetének legjellemzőbb vonásait, így képet alkothattak arról, hogy a történelem mely időszakát jeleníti meg az adott helyszín.

Az első délután az Imár-hegyre mentünk, ahol átfogó képet kaphatott mindenki a medence egészéről, megismerhette határait és a tájat alkotó részletek különbözőségét. Foglalkoztunk az égtájak szerinti tájkarakterekkel, a domborzat meghatározó jellegével, majd a természeti elemeket vettük számba a hegyen kialakult gyönyörű, védelemre érdemes réten – az ásvány-, növény-, állatvilágot és az ember nyomait. Az Imáron a gazdálkodásból kiesett fennsíkon és a köves domboldalon alakult ki jelentős védett növényeket tartalmazó rét éppen azért, hogy a területen extenzív művelés folyt évek hosszú során át.

A második délután a Tálodhoz mentünk. A kolostorromhoz vezető út szakaszait rajzolták a résztvevők úgy, hogy egy-egy természeti elemre koncentráltak. Az „ásványosok” inkább a tájstruktúrárt ragadták meg, a „növényesek” a domborzatot fedő, kitöltő erdők és rétek felületeit, az „állatosok” a tájrészletek karakteres különbözőségét, a negyedik csoport pedig szabad technikával rajzolta az elé táruló tájat.

A harmadik délutánon az öcsi Nagy-tóhoz vitt utunk. A természetvédelmi területen a hasznosítási és a különböző védelmi érdekek ellentéte a legfeltűnőbb. A jégkor óta itt élő tőzegmohaláp helyét az elmúlt évtizedekben fokozatosan elfoglaló kákás-nádas élelnek madárvilágnak ad otthont. Ezért alapvető kérdés, hogy melyik állapotot akarja védeni az ember, hiszen mindkettő védelemre érdemes. A tavat környező száraz erdő és rét régen legelő volt. A faulákój 40-50 évvel ezelőtt még fürdésre használták. Jövőbeli sorsa nem dől el.

Az utolsó munkadélutánon a Tik-hegyen lévő hagyásfás bükköst néztük meg. Itt volt a legeggyérteleműbb, hogy a helyet, ahol évszázados bükkök állnak, a gazdálkodási szokások alakították ki, tudniillik a legelő állatoknak hűsítőhely kellett, ezért tartották meg az erdőt. Ezért nem vegyes korú a faállomány, hiszen az állatok minden fiatal fát, csemetét lelegeltek.

A csoport minden helyszínen foglalkozott az ásvány-, a növény-, az állatvilággal és az ember jelenlétével, mégpedig úgy, hogy egy-egy természeti elemet helyezett vizsgálódásának előterébe. Pl.: ha egy kőzetre irányítjuk a figyelmünket, megfigyeljük, mint tárgyat, illetve azt, hogy milyen talaj képződik belőle, hogy milyen növények nőnek rajta, hogy milyen állatok élnek itt, hogy milyen tájstruktúrárt ad és az emberek miként tevékenykednek rajta. Mind ezen szempontot meg kell vizsgálnunk ahhoz, hogy megértsük a tájat és ezen az alapon lehet beszélgetni arról, hogy mit akarunk védeni. Ha a már meglévő, a készet akarja az ember megtartani, akkor csak csajládás érheti. A védelem a szociális és természeti összefüggésektől kap értelmet és azoktól, akiknek felelősségük van az adott helyen.

Illyés Zsuzsa

A TÁJ ÉLETÚTJA

A DÖRÖGDI-MEDENCÉBEN

– Az ember első nyomától napjainkig –

A régészeti kutatások legkorábbi leletei a Római Birodalom népeinek jelenlétét bizonyítják a Dörögdi-medencében.

A tájat átszelő nagy hadi útvonalat délebbre (Zalaapáti - Egregy - Cserszegtomaj - Lesencetomaj - Gyulakeszi - Kékkút - Balatonhernye - Meneshely - Nagyvázsöny - Tótvázsony - Nemesvámos - Várpalota - Buda) valószínűsítik általában. Ennek ellenére a kapolcsi főút, valamint a Kapolcsot Balatonhernyével összekötő, ma már benőtt földút alatt feltárt római köves utat a Via Magna darabjaként azonosították a kutatók. Kétségtelen, hogy a római kori villatelepek gazdagabb emlékenyagot hagytak a délebbre futó nyomvonal mentén, de az Eger-víz völgyében is sok helyen találtak római koporsókat, sőt a Kinder-tó környékén valószínűleg igen jelentős római telepre bukkantak. A Balaton-felvidékre ez időben jellemző kiterjedt szőlőkultúrának nincs nyoma.

A medencét az Eger-víz mentén átszelő hadiút, a medence közepén elhelyezkedő telep, valamint a környező, könnyen művelhető löszterületekre kiterjedő szántóművelés és az erdők irtása jelentik az ember tájalakító tevékenységének első nyomát abból az időből, amíg emlékezetünk visszavezethető.

Az V. század elején a hun támadások miatt a rómaiak elhagyták Pannónia tartományát. A népvándorlással a Dunántúrra hun, germán (longobárd), avar és frank népek érkeztek. A Királykő tetején egy hun földvárat, Kapolcon a VI. századból származó longobárd sírokat, valamint Pulától északra a VII. századból kisebb avar nemzetségi temetőt tártak fel. Összességében megállapítható, hogy a honfoglalást megelőző települések a medence közepén elhelyezkedő löszfelszín határára, a vízfolyások, a természetes közlekedési nyomvonalak mentén helyezkedtek el.

A Kárpát-medencébe keletről érkező magyarok a Dunántúlt harcok árán foglalták el és szolgásgorba hajtották az itt élő népeket a X. század legelején.

Nem tudjuk, hogy a Bakony és a Balaton környékén megtelepedett Bulcsú, Szalók, Kál és Katapán nemzetségek szállásbirtokai miként váltak a fejedelmi nemzetség birtokaivá. Annyi bizonyos, hogy a törzsi-nemzetségi viszonyok felszámolása éppen a Dunántúlon kezdődött meg. Géza fia, István 997-ben Veszprémtől északkeletre, Sóly térségében győzte le Koppány vezért és ekkor vette kezdetét Magyarország a keresztény, római jogrendű állam kialakítása.

A nemzetségi szálláskörzeteket felváltó vármegyerendszerben (1009) a Dörögdi medence két megye, Kolon (később Zala) és Veszprém területére esik; királyi birtok. A későbbiekben, elsősorban II. András idejében (1205-1235) a királyi földek adományozása révén királyi emberek és kolostorok váltak a terület birtokosaivá. Így a Rátót nemzetség, akik a tatárjárást követően építette fel Csobánc várát és alapította meg a tálodi pálos kolostort (1280-1290).

A XIV. században a főúri családok csatározásai, birtokcseréi és a pusztító járványok ellenére a Dörögdi-medencében is kialakul a Nyugat-Európára jellemző településsűrűség és települési fejlettség. A Dörögdi-medence 14 település határa között oszlik meg. A XIV. század végén lakott települések: Öcs, Pula, Vigánt, Petend, Felsődörögdi, Alsódörögdi, Kapolcs, Imár, Dent, Csergő, Szentmárton, Ráskó, Dobos, Tálod (Talád). Az egykori települések – Kapolcs kivételével – a mai települések közelében helyezkedtek el. A települések fejlettségére, a helyhez kötődésre jellemző, hogy Pula, Vigánt, Felsődörögdi, Kapolcs, Imár és Dobos rendelkezett kőtemplommal, Alsódörögdi kőkapolnával és 1358-ban Kapolcson már hat malmot írtak le, tehát a gazdasági specializáció nyomai is kimutathatók.

A terület fejlődését a XV. század nemesi családjainak pártharcai, majd a török invázió akasztotta meg. 1548-tól a Bakony súlyos harcok színhelye volt, a Balaton-felvidék várait a királyi hadsereg kezelte, védői királyi zsoldosok és toborzott magyar katonák. Tihany, Csesznek, Somló, Vázsony megerősített végvárakká váltak, míg a tálodi kolostort felrobbantották, mint a török által megerősíthető építményt.

A harcok következtében Vigánt és Petend teljesen elpusztul. A települések mindegyike fizetett adót a királynak és a töröknek is, ellátta a magyar várakat, és elszenvedte a török és magyar katonák portyázásait. E nehéz körülmények között csupán Kapolcs maradt többé-kevésbé folyamatosan élő település.

A Rákóczi-szabadságharcot követő szatmári béke után a lakatlan területeket császárhű földesuraknak adományozták, illetve új hatalmas egyházi birtokok keletkeztek. Az Esterházy család birtokává vált az egykori Petend, Pula, Ráskó és Tálod falu, Vigánt és Dobos egy része és a mai Csórom-pusztá körüli földrészlet. A lakatlanná vált településekre megindult a betelepítés, mely részben a jobbágyok számára kisebb terhek ígéréssel, részben német jobbágy-családok betelepítésével történt.

Szabad költözési és csak pénzbeli adózási feltételekkel jöttek német jobbágyok Pulára (1751), magyar jobbágyokkal települt be Petend és megnövekedett a jobbágyok és a nemesek száma Vigánton, Öcsön, Kapolcson és Alsódörögdon is, Csórom-pusztá pedig az Esterházy gazdaság cselédtelepévé, majorjává vált.

A gazdálkodás módját jellemzi, hogy a medencében a XVIII. század kezdetén gyakorlatilag nem volt szántó, területén a gyepeket és az erdőket kaszálónak, illetve legelőnek használják. A szántóföldek kialakítása gyepfeltörés vagy erdőirtás útján történt, a lassabban visszatelepülő nemesi településeken (Öcs, Vigánt, Alsódörögdi) egyéni irtás, a szervesen visszatelepített településeken közös használatú dűlőnyí területek művelésbe fogása útján. Kapolcsról felvett adatok 1711 és 1770 között a szántóföldi termények mennyiségének megötszöröződését mutatják. Szőlőterületként csak a mai Baksa-hegy van elkülönítve, de a statisztikák Pula kivételével mindenütt kimutatnak szőlőtermést is.

Az uradalmi (Pula, Petend) – nagy földbirtokos tulajdonban lévő jobbágyfalvak és a kisnemesi falvak (Öcs, Kapolcs) képe a XVIII. század végére már karakteres különbségeket mutat. Az uradalmi falvak már a telepítési feltételek miatt is szabályosabb házhelykiosztást mutattak, de Puláról az is fennmaradt, hogy a falu házeit elpusztító tűzvész kö-

vetően a házak egy építőmesteri irányításával épültek újjá kőből; az építőanyagot a földesúr adta.

Jellemző az is, hogy elsőként, még 1790 előtt a pulai és a petendi tornyos kőtemplomok épültek fel, míg Kapolcs, Öcs és Taliándörögdi csak a XIX. század elején volt képes templomát átalakítani vagy felépíteni. Kapolcs és Öcs halmazos magja a mérnöki irányítás, a központi gondolkodás hiányát mutatja.

Az ország más területein folyamatosan lakott halmazos jobbágyfalvak többsége a Mária Terézia urbáriumát követő reguláció (a jobbágyi telek- és földhasználatok jogszabályi kimérése) után alakult át szabályos alaprajzú, egyutcás faluvá. Mivel a kisnemesi falvakat ez nem érintette, megőrizték az ősi, szabálytalan alaprajzú, a rokoni viszonyok, illetve a mesterségek szerinti tagozódást tükröző, változó nagyságú, a domborzathoz, a vízmosásokhoz igazodó beltelkű, illetve házhelyű településszerkezetet.

Országszerte érvényes változás következett be viszont a XVIII. század végére az erdőhasználatban. A század elején a jobbágyfalvak határában található erdők nagy részében a földesúr a jobbágyi haszonvételeket szabályozta. Csak kisebb erdőterületek szolgálták a jobbágyi faluközösségek használatára. A kisnemesi településeken a közösségi erdő meghaladta a saját tulajdonként birtokolt erdőterületeket, az erdők zömén a nemesi és jobbágyközösség (közbirtokosság) együtt osztozott.

Az országosan jelentkező erdőhiány, illetve a Mária Terézia féle urbéri rendezés (1767) viszont az erdők használatát szigorú földesúri szabályozás keretei közé terelte, melynek hatására elkülönítették (gyakran bekerítették) a földesúri erdőket s bennük minimálisra korlátozták a jobbágyi haszonvételeket. Ettől kezdve a földesúri erdőkben a fakivágás, a legeltetés, a kaszálás stb. tilos volt, illetve bérleményként volt végezhető.

Az erdőművelésre vonatkozó 1769-es Mária Terézia-féle rendtartás meghatározta és kötelezően átalakította a bakonyi, ezen belül mindenekelelt az uradalmi erdőgazdálkodás gyakorlását is. A tervszerű erdőgazdálkodás következtében létrejöttek az azonos korú erdőállományok, és az állattartás visszafordíthatatlanul elkülönült az erdőgazdálkodástól.

A Dörögdi-medencében ettől fogva az erdő az uradalmi gazdálkodás kibontakozásának terét jelentette, míg a paraszti (kisnemes, jobbágy) gazdálkodás számára elsősorban szőlővé, kertté vagy szántóvá alakítandó irtástérület maradt.

A Dörögdi-medence megnövekedett népsűrűsége és a művelésbe fogott területek gyarapodása a XVIII. század végére újra dűlőkbe rendezte a szántóterületet. Pula 1801-es térképén a dűlök 3 nyomásra osztása mellett az egyes nyomások 40 egyenlő részre (a jobbágycsaládok száma) való felosztása is megfigyelhető. A szántórészletek nem nevesítődnek, ami arra utal, hogy ebben a korban a dűlőket még rendszeresen újraosztották nyílászár alapján a jobbágyok között. Tehát az egy család által művelendő földrészlet rendszeresen és sorsolás alapján változott.

A szántók földközösségi használatának eltűnését általánosan elősegítette a jobbágyfelszabadítás (1848), mely a jobbágy által művelt telekterületet a jobbágy örökös tulajdonává (polgári telektulajdon) tette és ennek megfelelően ki is mérte számára. Ez a kiosztás leggyakrabban az utolsó

sorsolásos osztás állapotának tulajdonkénti rögzítése lett, ami azzal járt, hogy egy gazdának az összes dűlőben (tagban) volt megfelelő nagyságú telektulajdona. Az 1801-es és 1858-as pulai térképek összehasonlításából a német telepekre jellemző szokás is látható: a családokból a földiek használatának joga csak egy gyerekre szállt, aki a többit valamilyen egyéb módon kárpótolta, így a földrészletek nem aprózódtak el.

A medencéről a XIX. század közepéről származó térkép a szántóterületek növekedését és az erdő erőteljes csökkenését mutatja. Ez a folyamat az 1880-ban készült felmérés adatai szerint tovább tartott. A szántóterületek a kevésbé kedvező adottságú területeken, a köves dombtetőkön és lejtős oldalakon is megtalálhatók, mutatva a századvégi gabonakonjunktúra hatását, mely a legelőterületeket is elvéve visszaszorította vagy megváltoztatta az állattartás jellegét. A szilaj tartás helyébe a belterjes, istállózó állattartás lép, mely kevesebb legelőt, de intenzívebben művelt gyepterületet igényelt. Általános, hogy erre a korra az állatok naponta kihajtva a közlegelőn legeltek; szántóra engedésüket és az állatfajták legeltetésének sorrendjét a közösség szabályozta.

A térképen feltűnnek az első fasorok (Taliándörögdi út, Borhordó út) és az első nyiladékok, a tervezett erdőtagok határai az erdőben. Egyéb adatok szerint az egykor tisztán lombos és főleg makktermő erdőállományt már fenyőtelepítések is tarkítják. Megkezdődött a szántóterületek növelése érdekében a Kinder-tó lecsapolása is.

A szőlők szabályozott hegyközségekké alakultak, megjelentek a hegyi dűlűutak mentén a présházak is (öcsi szőlő, pulai Náci-hegy, taliándörögdi Baksa-hegy).

A XIX. század végére, XX. század elejére a mezőgazdasági termelés szervezetsége, a földművelésből való jövedelmek és a megélhetés a birtok nagysága és tőkeerőssége szerint differenciálódott.

A medence szántó- és legelőterületein osztozó törpe vagy kisbirtokok a közepes vagy rossz minőségű szántókon nem tudtak a kedvezőbb adottságú, tőkeerős, nagyüzemi-uradalmi gazdaságokkal versenyezni. A térség 1945-ig hazánk egyik legszegényebb területévé vált. A Bakonyban 1920-ban megindult az elvándorlás az újonnan megnyitott bauxitbányák felé.

Az 1931-ben készült felmérés a földhasználat telekrendszerhez, földtulajdonhoz kötött jellegének tájformáló hatását mutatja. A szántóparcellákhoz hasonlatos tarkaság uralkodik a dombok, hegyek lejtőin is. Az erdő, a szántó, a szőlő és gyümölcs ezeken a területeken szinte parcelláknaként váltakozik, mutatva tulajdonosa felszabadulását a földközösségi művelés kötöttségei alól.

Az 1880-as és az 1931-es térképek összevetéséből kitűnik, hogy számos egykori és új lakott hely is betelepült tanyaként a területen. Ezek elsősorban állattartással, főleg juhtenyésztéssel foglalkoztak.

1945 a térség arculatát a nagybirtokok államosítása, illetve a földosztás rajzolta át. 1947-ből származik Pulán a megváltás alá vont ingatlanok kiosztási térképe. A rajz jól szemlélteti, hogy a földesúri szántókat, valamint a falu közös földjeit és legelőit osztották szét a földnélküli parasztok között. A földesúri erdők viszont állami tulajdonba kerültek. A határból így csak a falu erdeje maradt meg, amennyiben a közösség tulajdonában volt.

Az 1955-ös légifelvétel, illetve térkép szerint a legjellemzőbb változás – a kedvezőtlen adottságú szántóterületek csökkenése és legelővé válása – mögött elsősorban a népesség csökkenését, illetve a gazdaságosság okát gyaníthatjuk.

A tájat gazdagítva megsokasodtak az utakat kísérő fasorok; az útépítéssel összefüggésben számtalan köfajtás, bányá nyitotta meg a mészkődombok oldalát, Taliándörögdi nyugati határában megnyílt egy bauxitbánya is.

A földiek közös, szövetkezeti tulajdonná válásával lehetőség nyílt a szántótáblák méreteinek növelésére, a nagyüzemi mezőgazdálkodás bevezetésére. Kezdetben még megmaradt az eredeti dűlőrendszer, csak a dűlőkön belüli tarkaság csökkent. Viszont megjelentek a tájban a nagyüzemi állattartó telepek és gépállomások az ezeket és a falvakat ellátó elektromos légvezetékekkel együtt.

A központi törekvések kényszerítő erejére jellemző, hogy Öcsön a beltelek és a szőlő összesített területe már akkora egyéni birtoknak számított, hogy az általános normatívák alapján történő elvonások miatt a község lakossága inkább felajánlotta a TSZ-nek a szőlőt.

A további változásokat a mezőgazdaság gépesítésének fejlődése, majd a termelőszövetkezetek és a tanácsok összevonása jelentette. Az első a táblaméretetek további növekedésében és az iparszerű szántóföldi termelésben vált láthatóvá, az utóbbi a falvak beltelekeinek és határának kapcsolatát szüntette meg. Így jött létre az a '80-as évekre jellemző állapot, hogy a vízfolyások a vízügyi hivatalok, az erdők az erdészeti hivatalok, a szántók és legelők, valamint az állatok sorsa a központosított termelőszövetkezetek érdekei alapján dőlt el a falvak határában, ahonnan a gyerekek kollégiumokba vagy a szomszéd faluba jártak betűvetést tanulni. A korra jellemző títustervek alapján épített sátortetős, fürdőszobás házsorok csak kis mértékben jelentek meg a medence településeiben. Ennek oka a térség fejlődésképtelensége, a folyamatos elvándorlás és az elöregedés.

A Dörögdi-medence településeinek közigazgatási és gazdálkodási rendszere a '80-as években:

	a gazdaság központja	az igazgatási központ
Pula	Nagyvázsony	Nagyvázsony
Öcs	Devecser	Halimba
Kapolcs	Monostorapáti	Monostorapáti
Taliándörögdi	Monostorapáti	Monostorapáti
Vigántpetend	Monostorapáti	Monostorapáti

A medence vízháztartásának megváltozása a '60-as évektől okoz gondot, s a '80-as évekre akut problémává vált.

Az egykor malmokat hajtó Eger-víz kiszáradt, de kiszáradtak már a partjára ültetett fűzfák is.

A szegénységből, a fejlődésképtelenségből, így a településekben megőrződött múlt századi épületekből, valamint a határt az ország jobb adottságú területeihez képest kevésbé átforgató mezőgazdasági termelésből adódott a medence iránti üdülési, idegenforgalmi érdeklődés megélnélkülése az utóbbi 10 évben.

1995-re az erdők többségének állami tulajdonban hagyásával majd minden eddigi és új földrészletnek új tulajdonosa lett. A tulajdonviszonyok megváltozása egyelőre nem mindenütt jelentette a gazdálkodás változását, komoly különbségek keletkeztek a térség települései között.

a földek többségét művelik

Pula	Nagyvázsonyi Szövetkezet,
Öcs	Öcs-Halimba Szövetkezet,
Kapolcs	helyi, és nagyvázsonyi gazdák,
Taliándörögd	helyi gazdák,
Vigántpetend	helyi és nagyvázsonyi gazdák, illetve Nagyvázsonyi Szövetkezet.

A kárpótlás alá eső területek művelési kötelezettsége és elidegeníthetetlenége 5 évig tart. A birtokviszonyok átalakulása a valós gazdasági érdekeltségek szerint csak ezt követően indulhat meg. Azok, akik a területéről elvándoroltak, vagy idős emberként egykori földtulajdonok szerint kárpótlásban részesültek, akik nem akarják vagy nem tudják művelni földjeiket, akkor dönthetnek földjük további sorsáról, eladásáról vagy bérbeadásáról.

Arra, hogy a határban várhatóan 5 év múlva felélénkülő változási folyamatokat kézben tartsa egy település, az önkormányzatok megalakulása és működése ad esélyt.

Súlyos problémát okoz hogy a települések többségének a tulajdoni változások következtében nincs közös tulajdonú földterülete, melyet tartalék vagy csereterületként felhasználhatna fejlesztési szándékai megvalósítására. Nehézséget okoz az is, hogy a régi legelő vagy hegyközségi szabályozáshoz hasonló, a külterületek használatát és az ott folytatható építési tevékenységet szabályozó helyi rendeleteket nem alkották még meg a települések. Hiányzik a területrendezési tervek külterületekre vonatkozó tartalmának szakági, illetve szakmai metodikai kidolgozása is.

A jövő szempontjából fontos kérdések:

– Föléleszthető-e az egykori kisparaszti gazdaságok termelési hagyománya a nagyüzemi gazdaságban töltött több mint harminc év után?

– Van-e ma reális esélye a század első felében a területen versenyképtelenné vált kisparaszti gazdálkodásnak?

– Gazdaképzéssel elméletileg elérhető lehet a biológiai vagy biodinamikus művelésre történő átfállítás. Megveszi-e, beengedi-e a fizetőképes Nyugat ezeket a termékeket, és lesz-e rájuk hazai kereslet?

– Megoldhatók a gazdálkodás gondjai a természetvédelem általános kiterjesztésével, de követendő példa lehet-e számunkra is a hagyományos gazdálkodást fenntartó, az ökológiai értékeket védő mezőgazdasági támogatási rendszer kialakítása?

– A terület üdülési felértékelődése kapcsán eldöntendő, hogy mi az az arány, amely a falvakban zajló termelést és vendéglátást egyensúlyban tartja. Cél-e, hogy a Dörögdi-medence települései ne alakuljanak üdülőfalvakká a Káli-medencééhez hasonlóan?

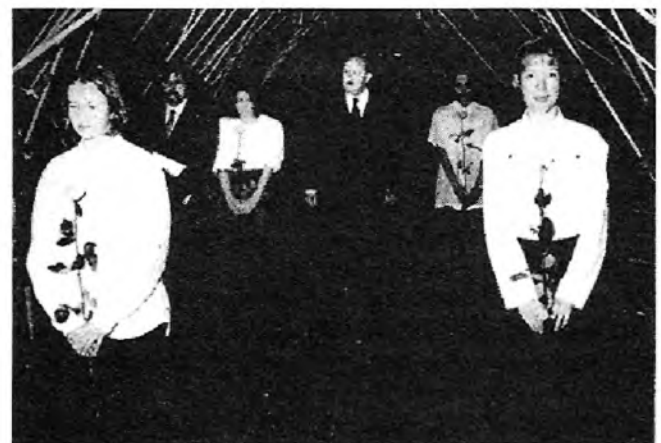
– Az utóbbi években a medencében megrendezésre került művészeti napok vetik fel a kérdést: létezik-e még a helyhez, tájhoz kötődő kultúra, integrálódhatnak-e ebbe a városból jött értelmiségiek törekvései, gondolatai?

KAMPIS MIKLÓS 60 ÉVES

A Kós Károly Egyesülés a gerébi kúriában tartott októberi konferenciáján ünnepelte igazgatója, Kampis Miklós születésnapját. Az Egyesülés vándoriskolásai fáklyával a kezükben kísérték az erdei tisztásra, ahol barátok és tanítványok köszöntötték. Az ünnepség végén a Kós Károly Alapítvány kuratóriumának elnöke, Sáros László, és az Egyesülés nevében Zsigmond László nyújtotta át a díszoklevelet és a Kós Károly-émlékérmeket. Az erdei lakomával folytatódó ünnepről a Duna TV rövid ismertetést sugárzott.

MAKOVECZ IMRE 60 ÉVES

Hatvanadik születésnapján barátai, tisztelői és tanítványai az Iparművészeti Múzeum aulájában köszöntötték Makovecz Imrét. A nagyszámú ajándékból egy egypéldányos emlékkönyv állt össze. A Magyarok Világszövetsége a születésnap alkalmából díszes mesterládával ajándékozta meg az ünnepeltet, a Magyar Művészeti Alapítvány életmű-díjjal tüntette ki. Makovecz Imrét külön rendezvény keretében köszöntötték fel munkatársai, valamint a Magyar Művészeti Akadémia tagjai is.

1996/1-es számunkat Makovecz Imre munkásságának, és a fent említett emlékkönyv ismertetésének szenteljük.